

آرزوهای بزرگ، توان محدود؛ چرا ازدواج برای جوانان تصمیمی دشوار شده است؟

جوان امروز در میانه خواستن و توانستن ایستاده است؛ از یک سو میل به عشق، همراهی و تشکیل خانواده دارد و از سوی دیگر با واقعیت‌هایی روبه‌روست که او را به احتیاط واداشته است.

جوان امروز در میانه خواستن و توانستن ایستاده است؛ از یک سو میل به عشق، همراهی و تشکیل خانواده دارد و از سوی دیگر با واقعیت‌هایی روبه‌روست که او را به احتیاط واداشته است.

خبرگزاری مهر، گروه استان‌ها- آذربایجان شرقی؛ همزمان با سالروز ولادت حضرت علی اکبر (ع) و روز جوان، توجه به مطالبات و چالش‌های نسل جوان اهمیتی دوچندان می‌یابد. روز جوان، علاوه بر فرصتی برای تریک و تجلیل، زمانی برای بازخوانی دغدغه‌های اساسی جوانان در حوزه‌هایی چون معیشت، اشتغال، تحصیل و به ویژه ازدواج است؛ موضوعی که در سال‌های اخیر با تغییرات محسوسی همراه بوده است.

ازدواج در آموزه‌های دینی همواره به عنوان مسیری الهی و زمینه ساز آرامش و رشد فردی و اجتماعی مورد تأکید قرار گرفته است؛ اما واقعیت‌های اجتماعی و اقتصادی امروز، شرایط تحقق این امر را برای بسیاری از جوانان دشوار کرده است. افزایش هزینه‌های زندگی، پیچیده‌تر شدن رسوم ازدواج، چشم‌وهم چشمی‌ها، مهریه‌ها و هزینه‌های سنگین و در کنار آن، مشاهده نمونه‌هایی از زندگی‌های ناموفق، سبب شده نگاه جوانان به ازدواج با احتیاط بیشتری همراه شود. آمارها نیز نشان می‌دهد طی یک دهه گذشته، میزان ازدواج در کشور حدود ۳۹ درصد کاهش یافته است.

امروز در اطراف خود جوانانی را می‌بینیم که از مرز ۳۰ سالگی عبور کرده‌اند و همچنان مجرد مانده‌اند؛ برخی به دلیل شرایط اقتصادی و شغلی و برخی دیگر به واسطه تغییر نگرش نسبت به ازدواج. در گذشته، معیارهایی چون اخلاق، دینداری و سلامت رفتاری در اولویت قرار داشت، اما امروز ثبات اقتصادی و تأمین رفاه، به مهم‌ترین دغدغه جوانان بدل شده است.

برای بررسی دقیق‌تر این موضوع، پای صحبت چند جوان و کارشناسان این حوزه نشستیم.

«اول موفق شو، بعد ازدواج کن»

مریم سلیمانی، متولد ۱۳۷۸ و دانشجو، ازدواج را در اولویت فعلی زندگی خود نمی‌داند. او می‌گوید: از کودکی به ما گفته‌اند ابتدا باید به موفقیت تحصیلی و شغلی برسیم و بعد به ازدواج فکر کنیم. همین نگاه باعث شده ازدواج برای نسل ما به انتخابی ثانویه تبدیل شود.

او با اشاره به نادیده گرفتن آمادگی روانی در ازدواج، ادامه می‌دهد: در جامعه ما، صرف رسیدن به سن یا داشتن حداقل درآمد، به معنای آمادگی برای ازدواج تلقی می‌شود؛ در حالی که پذیرش مسئولیت همسر بودن، نیازمند بلوغ فکری و حمایت خانواده هاست.

به گفته این دانشجو، تعریف درستی از زندگی مشترک به نسل جدید آموزش داده نشده و بیشتر بر ظواهر مراسم ازدواج تأکید شده است، در حالی که زندگی زناشویی مهارت، مراقبت و آموزش مستمر می‌طلبد.

افزایش انتظارات، کاهش توان

علی اصحابی، متولد ۱۳۷۳ و برنامه‌نویس، با وجود داشتن درآمد نسبتاً مناسب، ازدواج را تصمیمی دشوار می‌داند. او می‌گوید: انتظارات نسبت به گذشته بسیار بالا رفته است. داشتن خانه، خودرو و تأمین کامل هزینه‌ها به عنوان پیش‌شرط ازدواج مطرح می‌شود، در حالی که بسیاری از جوانان توان تحمل چنین بار سنگینی را ندارند.

او معتقد است نبود آموزش‌های لازم درباره مسئولیت‌پذیری و استقلال فردی در خانواده و نظام آموزشی، جوانان را به سمت تأخیر در ازدواج یا حتی پرهیز از آن سوق داده است.

«از آینده می‌ترسیم»

سینا رمضانی، متولد ۱۳۷۴ و شاغل در حرفه مکانیکی، مهم ترین مانع ازدواج را شرایط اقتصادی می داند و می گوید: هزینه های زندگی روزبه روز افزایش می یابد و تأمین حداقل ها هم دشوار شده است. ترس از آینده و بی ثباتی اقتصادی، جسارت تصمیم گیری را از بسیاری از ما گرفته است.

اقتصاد؛ دغدغه اصلی جوانان استان

امیر تقی زاده، معاون فرهنگی و امور جوانان آذربایجان شرقی، در گفت وگو با خبرنگاران، مسائل مالی و اقتصادی را اصلی ترین دغدغه جوانان استان عنوان می کند و می گوید: طبق نظرسنجی های انجام شده، ۵۶.۸ درصد جوانان مشکلات اقتصادی، ۴۱.۵ درصد اشتغال، ۳۳.۹ درصد مسائل خانوادگی و ۱۹.۸ درصد مسائل تحصیلی را از مهم ترین چالش های خود می دانند.

وی با اشاره به آمار ۹ ماهه سال جاری، از ثبت ۱۲ هزار ازدواج با رشد چهار درصدی و کاهش ۱۳ درصدی طلاق خبر می دهد و می افزاید: در این مدت، بیش از هزار و ۵۸۷ مشاوره رایگان ازدواج به ۸۷۷ زوج ارائه شده و بیش از ۵۱۳ هزار نفر در برنامه های اوقات فراغت استان مشارکت داشته اند.

تغییر نگرش ها در کنار فشارهای اقتصادی

رقیه محمدرزاده، روانشناس حوزه ازدواج و خانواده در گفت وگو با خبرنگار مهر، کاهش نرخ ازدواج را پدیده ای چندبعدی می داند و می گوید: اقتصاد، بزرگ ترین مانع پیش روی جوانان است. تورم، هزینه بالای مسکن و ناامنی شغلی، ازدواج را به تصمیمی پریسک تبدیل کرده است.

به گفته او، همزمان با فشارهای اقتصادی، نگرش جوانان نسبت به ازدواج نیز تغییر کرده و ارزش هایی چون رشد فردی، موفقیت شغلی و استقلال شخصی، جایگاه پررنگ تری یافته اند. افزایش تحصیلات و استقلال زنان، ترس از طلاق، تأثیر شبکه های اجتماعی و بالا رفتن سطح انتظارات از شریک زندگی، همگی در این روند نقش دارند.

این روانشناس تأکید می کند: نسل جدید به دنبال همسری هم فکر و همراه است و یافتن چنین فردی با معیارهای بالا، خود چالشی جدی محسوب می شود. از سوی دیگر، فشارهای خانواده ها و مشکلات سلامت روان نیز می تواند تصمیم گیری برای ازدواج را دشوارتر کند.

محمدرزاده در پایان با تأکید بر ضرورت رویکردی جامع می گوید: حمایت اقتصادی، اصلاح نگرش های فرهنگی، آموزش مهارت های زندگی مشترک و گفت وگویی سازنده میان نسل ها، می تواند مسیر ازدواج را هموارتر کند. باید بپذیریم که مفهوم ازدواج در حال تحول است و با درک واقع بینانه شرایط، زمینه شکل گیری خانواده های سالم و پایدار را فراهم آوریم.

کاهش نرخ ازدواج، بازتابی از تغییرات عمیق اقتصادی و فرهنگی جامعه است؛ اما در پس این تحولات، میل انسان به همراهی، درک متقابل و پیوندی پایدار همچنان زنده است. شناخت این پیچیدگی ها می تواند نقطه آغاز سیاست گذاری ها و راهکارهایی باشد که امید را به تصمیمی آگاهانه و قابل دسترس برای جوانان تبدیل کند.